

ประโยค ป.ธ. ๙
 แต่งไทยเป็นมกร
 สอบ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

153

ความคำรทรงทรวงศ์อยู่ได้ของพระบวรพุทธศาสนา ก็ ความแพร่หลายขยายตัวของพระบวรพุทธศาสนา ก็ ความสืบต่อมาได้ไม่ขาดสายของพระบวรพุทธศาสนา ก็ เมื่อได้ระลึกถึงความขึ้นมาโดยลำดับตามกาลเวลาอันยาวนานแล้ว จะเป็นมูลเหตุประการหนึ่ง ที่ชวนให้เกิดความปลื้มปิติอย่างเอิบอาบซาบซ่านของมวลพุทธบริษัทในยุคปัจจุบันในการที่ได้มีโอกาสรองรับพุทธมรดก คือ ศาสนธรรมที่ตกทอดมาสู่อุ้งมือของตน ๆ นับเป็นบุญกุศลอย่างวิเศษยิ่ง จะหาสิ่งอื่นเปรียบปานได้ยากนัก ความทรงทรวงศ์ ความแพร่หลาย ความสืบต่อของพระบวรพุทธศาสนา นั้น ย่อมมีได้เพราะช่วยกันสืบอายุพระศาสนาของพุทธบริษัทนั่นเอง หาใช่อื่นไกลอันใดมิได้ เมื่อจับความจริงที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างยอกยิ่งได้เช่นนั้นแล้ว ย่อมจะยุติได้ว่าการสืบอายุพระศาสนาเท่านั้น เป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้พระบวรพุทธศาสนา ทรงทรวงศ์อยู่ได้ แพร่หลายไปได้ สืบต่อมาได้ ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน และจะสืบต่อไปอีกประมาณเท่าใดนั้น หมกทางที่จะประมาณได้ด้วยกาลเวลา เพราะความเป็นไปของพระบวรพุทธศาสนา มิได้ขึ้นอยู่กับกาลเวลา แต่ขึ้นอยู่กับ การสืบอายุพระศาสนา ดังกล่าวแล้ว.

บรรพบุรุษของชาวเรา ได้ช่วยกันสืบอายุพระศาสนา มา โดยทั้งสวกลาย ร่องรอยให้ผู้อื่นได้เห็นถึงความเก่งกล้าสามารถในการสืบอายุพระศาสนาของท่าน พุทธบริษัทในปัจจุบันจึงดำเนินรอยตามทางที่ท่านได้ดำเนินมา แสดงถึงความเก่งกล้าสามารถในทางสืบอายุพระศาสนาเช่นเดียวกัน หากจะไม่เหมือนก็หาได้พันความแม่นยำไปได้ไม่ จึงยังเป็นที่อุ่มใจและมั่นใจได้ในความทรงทรวงศ์ ความแพร่หลาย ความสืบต่อ ของพระบวรพุทธศาสนา

ความเก่งกล้าสามารถในทางสืบอายุพระศาสนาของพุทธบริษัทชาวไทย ยังมีอยู่ครบไตร
พระบวรพุทธศาสนาจะยังไม่สูญสิ้นไปจากผืนแผ่นดินไทยครบถ้วน

การสืบอายุพระศาสนาตามที่พุทธบริษัทได้ถือเป็นหลักปฏิบัติสืบ ๆ มาจับทั้งแก่
ครั้งพุทธกาลเป็นต้นเดิม จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบันกาล คงย่อเหลือคือเป็นหลักใหญ่
ได้ ๒ ประเภทด้วยกัน กล่าวคือหลักที่เกี่ยวกับบุคคลประเภท ๑ หลักที่เกี่ยวกับวัตถุ
ประเภท ๑ เรียกสั้นว่า หลักบุคคลกับหลักวัตถุ.

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙

155

ตัวอย่างแต่งไทยเป็นมคธ

ธมฺมวินยสฺส ปน สณฺเจปนํ วิทฺถรณํ สทกฺกปฺวทฺถกนญฺจ ปวทฺถกมาน-
 กาลเ ต พุทฺธปริสาย อญฺุพฺพเพน อญฺุสฺสรียมานํ ทสฺสาเยว ปิํคิปาโมชฺชํ
 วทฺถเพคิ ทสฺส อจฺเจชฺชทหายชฺเชนสฺสา หทฺถากกทฺถา ๖ อิจฺเจกมิธ อญฺุททว
 กุสฺลํ ๖ เหวอญฺุหิสฺสา ทปฺปรมฺพปรากรณเ โทคิ น อญฺุยถา ๖ เอคํ
 กณฺหนทสฺส นิปฺปริยายโต หิ ปรมฺพปรากรณเเว ธมฺมวินยํ สณฺเจาเปสิ
 วิทฺถาเวสิ สทกํ ปวทฺถาเปสิ อปฺปเมยฺยญฺจ สณฺเจาเปสฺสคิ วิทฺถาเวสฺสคิ
 สทกํ ปวทฺถาเปสฺสคิ เนว หิสฺส ปวทฺถิ กาลเหตุ ทสฺสา ปน ยถา-
 วทฺถกปฺปรมฺพปรากรณเหตุคิ ยุตฺติ ๖

โส หิ ปุพฺเพ ทยฺยิกปณฺฑิตฺเทหิ ปจฺฉิมาชนทาย ทิฏฺฐานุกฺติกาวิทฺ
 อทฺถโน สามคฺฤติเยน ปรมฺพปรากโต ๖ เทเนวทฺฐนา พุทฺธปริสตา เตสํ
 อญฺุปทํ ปฏฺธิปชฺชติ ๖ อิทมฺสฺสา ทถาสามคฺฤติเยเวว เทเสติ ๖ กิญฺจาปิ เตสํ
 ปฏฺธิปทาย น สเมคิ อถไซ ทํสทิสภาวิทฺ น มุจฺจติ ๖ ทสฺมา
 สมฺสฺสาเสทพฺพํ ยาว ธมฺมวินยสณฺเจาปนาทิ อทฺถิ ทยฺยิกพุทฺธปริสาย จ
 ทปฺปรมฺพปรากรณเ สามคฺฤติยํ ทาว สทฺถุสฺสาสนํ ทยฺยรฏฺฐจโต น อญฺุท-
 ธายิสฺสคฺคิ ๖

ยญฺจ ปรมฺพปรากรณํ พุทฺธกาลโต ปฏฺฐาย ยาวชฺชทนา ปฏฺธิปชฺชิตํ
 ทํ ทฺวิธํ โทคิ ปุคฺคลปริยาปนฺนํ วทฺถุปริยาปนฺนญฺจาติ ๖ สงฺขิตฺทเทน
 ปุคฺคลวทฺถุอากรณญฺคิ ๖